

**Physical protection-Бие хамгаалалт**

**Bodyguards for Human rights**

**Хүний эрхийн бие хамгаалагчид: Аюулд өртсөн хүний эрхийн зүтгэлтнүүдийг олон улсын сайн дурын ажилтнуудын оролцоотойгоор хамгаалж, зоригжуулах**

Олон Улсын Энх тайвны Бригад-Peace Brigades International (PBI) нь засгийн газрын болон цэрэгжсэн байгууллагуудын занал сүрдүүлэлтэд өртөөд буй хүний эрхийн зүтгэлтнүүдийг дагалдан ажиллуулахаар олон улсын ажиглагчдыг илгээдэг. Зөрчил илэрвэл ажиглагчид нь тухайн орны эрх баригчид болон өөрийн улсын засгийн газар, дэлхий дахины хүний эрхийн зүтгэлтнүүдийг сэрэмжлүүлдэг юм. Олон улсын зүгээс хариуцлага хүлээхээ мэдсэнээр зөрчил үйлдэгчид өөрсдийн төлөвлөсөн дайралтаа больдог. Энэ үед зүтгэлтнүүд хүний эрхийн төлөөх өөрсдийн ажлаа идэвхжүүлэн үргэлжлүүлж, өргөжүүлнэ. PBI бол дагалдан ажиллуулах санааг институтжүүлэхийг зорьсон анхны байгууллагын нэг бөгөөд 1980-аад оны эхээр Гватемалд уг санааг хэрэгжүүлж эхэлсэн билээ. PBI нь одоогоор Колумби, Индонези, Мексик болон Гватемалд 80 гаруй сайн дурын ажилтнаа үргэлжлүүлэн ажиллуулж байна.

Тэдгээр сайн дурынхан энэхүү тактикийн хувьд хамгийн бодит харагдах тал нь хэдий ч тактикийн амжилт нь дэлхий даяарх бусад хүний эрхийн ажилтнуудын үйл ажиллагаанаас хамаардаг юм. Сайн дурын ажилтан нь дайралт, айлган сүрдүүлэлт тохиолдолдоход нэн даруй олон улсын анхаарлыг татах чадвартай байх ёстой. Үүнийг тулд PBI нь тухайн сайн дурын ажилтны нутаг нэгт хүний эрхийн зүтгэлтнүүдийн сүлжээтэй хамтран ажилладаг. Мөн сайн дурын ажилтнууд өөрийн ажилдаа гэр бүл, найз нөхдөө татан оролцуулж, сүлжээ болон ажилладаг ба хүний эрхийн зүтгэлтний арвин туршлагадаа тулгуурлах, өмнөх холбоо хэлхээгээ ашиглах зэргээр ажилладаг байна.

Аюултай байнга тулгарч, хувь хүний хувьд өөрсдийн амьдралаа албадлага, дарамтын дор өнгөрүүлэх тул олон улсын дагалдан ажиллагч байх нь аюулд өртсөн хүний эрхийн зүтгэлтэн болон сайн дурын ажилтны аль алинд нь бэрхшээлтэй билээ. Хамтран ажиллагчдын дотоод хэрэгт ямагт хутгалдахгүйгээр зөвхөн хүссэн хэмжээнд хамтрахыг PBI орон нутгийн

зүтгэлтнүүдээс хүсдэг ба тэднийг зоригжуулах, хүчирхэгжүүлэхэд маш өндөр ач холбогдол өгдөг .

Дараах цахим хуудсан дахь “Тактикийн тэмдэглэл”-ээс энэ тухай дэлгэрэнгүй уншиж болно. [www.newtactics.org](http://www.newtactics.org) under Tools for Action, and see *Unarmed Bodyguards: International Accompaniment for the Protection of Human Rights*, by Liam Mahony and Luis Enrique Eguren, Kumarian Press, 1997.

Бид бүгдээрээ ёс суртахуун, улс төрийн дарамтнаас хамааралтай гэдгийн түгээмэл бодит дүр зургийг энэ тактик харуулдаг юм. Улс орнуудын удирдагчид хэвлэлээр муу хэлэгдэхийг хүсдэггүй. Доод түвшний зандалчид өөрсдийн бохир ажилдаа гэрч байлгахыг хүсдэггүй. Хэрэгтэн бүр өөрийн үйлдсэн гэмт хэргийг эзэнгүй байлгахыг зорьж, хэн ч гэрчтэй байхыг хүсдэггүй. Дарангуйлагчдын нүдэн дээр олон улсын гэрчтэй байлгаснаар, удирдагчдын зүгээс гадаад дарамт шахалт ирж, халдлага дайралт нь саардаг билээ. Ингэснээр аюулд өртсөн хүний эрхийн зүтгэлтнүүдийн эрсдэлд олон улсын анхаарлыг хандуулж, эв нэгдэл өргөжиж буйг үзүүлж, тэдний эрэлхэг үйл хэргийг нь зоригжуулж, хүчирхэгжүүлдэг юм.

Хүмүүс бие махбодын хувьд аюулд өртөх, зөрчил үйлдэгч дарангуйлагчдыг олон улсын зүгээс ганхуулах зэрэгт энэхүү дагалдан ажиллах тактик хэрэглэгддэг болоод байна. Шри Ланкийн Хүчирхийлэлгүй Энхийн хүч, Баруун эргийн Христийн Энхийг бүтээгч Баг, Гватемалын Ард Түмний Үндэсний Эв Нэгдлийн Байгууллага, Палестин ба Израйл дахь Шашны эв нэгдлийн Дагалдан ажиллах хөтөлбөр, Колумбийн Эвлэрлийн Нөхөрлөл, Мексикийн the Centro Fray Bartolome de Las Casas зэрэг бусад олон байгууллагууд уг тактикийг хэрэглэдэг юм.

Мөн бусад улсуудад ч гэсэн иймэрхүү хөдөлгөөнүүдийг ашиглаж болох талтай. Тухайлбал аливаа хурцадмал байдал, хүчирхийллийн нөхцөлд сүмийн ажилтнууд, сэтгүүлчид өөрсдийн нэр нөлөөний хүчээр ихэвчлэн хамгаалах болоод намжаах нөлөөг үзүүлж чаддаг тул тэдний оролцоотой үед дарангуйлагчид ёс зүйгүй харагдахыг хүсдэггүй. Гайти улсын Эрүү Мэндийн Хамтрагчид байгууллага нь ДОХ, сүрьеэгээр өвчилсөн иргэдтэй өдөр тутам уулзан тэдэнд эмнэлгийн ба сэтгэл санааны дэмжлэг туслалцаа үзүүлэхийн хамт ийм өвчтөнгүүдтэй холбоотой байх нь аймаар зүйл биш болохыг бусад иргэдэд харуулдаг “дагалдан ажиллагчид” хэмээх эрүүл мэндийн ажилтнуудыг ажиллуулдаг.

Дахин хэлэхэд, итгэмжлэгдсэн гуравдагч талын нэр нөлөө ба гар биеийн оролцоо нь зан төлвийг өөрчлөх ёс суртахууны болоод нийгмийн чухал үүрэгтэй билээ.

***Та өөрийнхөө тэмцэлд олон улсын анхаарлыг хэрхэн хандуулж чаддаг вэ?***